

RIKSDAGENS SVAR 174/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om transport av farliga ämnen

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om ändring av lagen om transport av farliga ämnen (RP 166/2010 rd).

Beredning i utskott

Kommunikationsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (KoUB 14/2010 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om ändring av lagen om transport av farliga ämnen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om transport av farliga ämnen (719/1994) 2 § 1 mom., 4 § 3 mom., 6 § 1 mom., 9 § 1 och 2 mom., 10 a § 4 mom., 10 b § 2 mom., 11 och 11 a §, 11 b § 2 mom., 11 c § 1 och 4 mom., 11 d § 6 mom., 12 § 2—5 mom., 13 a §, 14 a § 3 mom., 20 § 1 mom., 23 § 3 mom., 23 a § 3 mom. och 24 § 2 mom.,

av dem 2 § 1 mom., 9 § 1 och 2 mom., 10 a § 4 mom., 11 och 11 a §, 11 b § 2 mom., 11 c § 1 och 4 mom., 11 d § 6 mom., 12 § 2, 4 och 5 mom., 13 a §, 14 a § 3 mom., 23 a § 3 mom. och 24 § 2 mom. sådana de lyder i lag 215/2005, 6 § 1 mom. och 12 § 3 mom. sådana de lyder i lag 557/2006 och 10 b § 2 mom., 20 § 1 mom. och 23 § 3 mom. sådana de lyder i lag 124/2001, samt

fogas till lagen nya 3 a § och 7 a—7 c §, till 8 §, sådan den lyder i lag 215/2005, ett nytt 1 mom., varvid det nuvarande 1 och 2 mom. blir 2 och 3 mom., till 20 §, sådan den lyder i lag 124/2001, ett nytt 3 mom. och till lagen en ny 23 b § som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på transport av farliga ämnen

- 1) på väg,
- 2) på järnväg och i annan spårtrafik,

3) med luftfartyg inom finskt område och med finska luftfartyg utanför finskt område, om inte något annat följer av Europeiska unionens lagstiftning när det gäller kommersiell flygtrafik,

4) med finska fartyg inom och utanför finskt vattenområde samt med utländska fartyg inom finskt vattenområde.

— — — — —

3 a §

Transportklasser för farliga ämnen

Farliga ämnen indelas i nio huvudklasser enligt sin farlighet. Närmare bestämmelser om klasserna för farliga ämnen utfärdas genom förordning av statsrådet.

4 §

Förhållande till vissa författningar

Bestämmelser om förebyggande och avvärjning av hälso- och miljöskador samt brand- och explosionsrisker vid användning av kemikalier finns i kemikalielagen (744/1989). Bestämmelser om hantering av farliga kemikalier finns i lagen om säkerhet vid hantering av farliga kemikalier och explosiva varor (390/2005). I fråga om klassificering av, emballage för och märkning av kemikalier för annat än transport föreskrivs i kemikalielagen och i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006. I fråga om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier föreskrivs i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG.

6 §

Övriga myndigheter

Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och av bestämmelser som utfärdats med stöd av den

utövas av Trafiksäkerhetsverket, tullen, polisen, gränsbevakningsväsendet, hamnmyndigheterna, Säkerhets- och kemikalieverket, Strålsäkerhetscentralen och arbetarskyddsmyndigheterna, var och en inom sitt verksamhetsområde, enligt vad som bestäms i denna lag och närmare genom förordning av statsrådet. I fråga om dessa myndigheters övriga uppgifter inom respektive verksamhetsområde i anslutning till transport eller tillfällig förvaring av farliga ämnen samt om inhemska och utländska myndigheters samarbete föreskrivs genom denna lag och vid behov genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas även om uppgifter som ankommer på andra myndigheter inom deras verksamhetsområden och som avser att garantera säker transport av farliga ämnen.

7 a §

Krav på fordon som används för transport av farliga ämnen

Fordon som används för transport av farliga ämnen ska till sin konstruktion, sina tekniska egenskaper och sin utrustning vara lämpliga särskilt för transport av farliga ämnen.

Trafiksäkerhetsverket får typgodkänna fordon som är avsedda för transport av farliga ämnen. Därutöver ska tankfordon som är avsedda för transport av farliga ämnen och fordon som är avsedda för transport av explosiva varor godkännas för transport av farliga ämnen (*TFÄ-godkännande*) och därefter besiktas årligen (*TFÄ-besiktning*), om farliga ämnen transporteras på fordonet i sådana mängder som inte är ringa.

Närmare bestämmelser om särskilda konstruktioner, tekniska egenskaper och utrustningar hos fordon som lämpar sig för transport av farliga ämnen samt om sådana tankfordonstransporter av farliga ämnen och transporter av explosiva varor för vilka det inte krävs TFÄ-godkännande och TFÄ-besiktning av fordonet utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

7 b §

Beviljare av TFÄ-godkännanden och utförare av TFÄ-besiktningar

Trafiksäkerhetsverket kan bemyndiga ett besiktningssälle att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar av fordon. Trafiksäkerhetsverket kan också bemyndiga beviljare av enskilt godkännande av fordon att bevilja TFÄ-godkännanden. Ett besiktningssälles rätt att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar upphör samtidigt som dess rätt att utföra besiktningar upphör. Rätten för en beviljare av enskilt godkännande att bevilja TFÄ-godkännanden upphör samtidigt som rätten att bevilja enskilt godkännande upphör.

Trafiksäkerhetsverket övervakar hur de som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar och som avses i 1 mom. utför dessa uppgifter. Verket kan ge den som beviljar TFÄ-godkännanden eller som utför TFÄ-besiktningar en anmärkning eller en skriftlig varning, om dessa uppgifter inte utförs på behörigt sätt. Om TFÄ-godkännanden eller TFÄ-besiktningar trots en skriftlig varning inte beviljas eller utförs på behörigt sätt, kan Trafiksäkerhetsverket för viss tid eller helt och hållet återkalla rätten att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar.

TFÄ-godkännanden och TFÄ-besiktningar av försvarsmaktens fordon, när fordonen är nödvändiga för landets försvar, beviljas respektive utförs av en bilinspektör vid försvarsmakten. De tillsynsuppgifter som avses i 2 mom. sköts vid försvarsmakten av huvudstaben.

7 c §

Behörighetsvillkor för personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar

Utöver vad som separat föreskrivs om behörigheten för personer som utför besiktningar och beviljar enskilt godkännande, ska personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar ha tilläggsutbildning i form av sådan specialutbildning som behövs för att bevilja

TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-besiktningar.

Närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av personer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. Närmare bestämmelser om den specialutbildning som krävs av bilinspektörer som beviljar TFÄ-godkännanden och utför TFÄ-besiktningar vid försvarsmakten utfärdas dock genom förordning av försvarsministeriet.

8 §

Avsändarens allmänna skyldigheter

Avsändaren samt vid fartygstransporter avlastaren och avsändaren ska innan ett farligt ämne överlämnas för transport försäkra sig om att det inte är förbjudet att transportera ämnet med den transportform som används.

— — — — —

9 §

Transportörens skyldigheter

Transportören ska se till att det fordon, det fartyg, det luftfartyg eller den vagn som används vid transport av farliga ämnen kan användas för detta ändamål och att fordonet vid vägtransport är bemannat på behörigt sätt. Transportören ska före transporten försäkra sig om att det inte är fråga om transport av sådana farliga ämnen som det är förbjudet att transportera.

Av den som utför lufttransporter krävs tillstånd till lufttransport av farliga ämnen, om det i Europeiska unionens lagstiftning, i ett internationellt avtal som är bindande för Finland eller i en internationell standard eller rekommendation förutsätts tillstånd eller om tillstånd i övrigt är motiverat för att transportsäkerheten ska säkerställas. En förutsättning för beviljande av tillstånd är att den sökande med hjälp av sin utbildning, givna anvisningar och tillgängliga metoder kan garantera säkerheten vid hanteringen av farliga ämnen i alla skeden av lufttransporten. Tillstånd beviljas av Trafiksäkerhetsverket för viss tid. Närmare bestämmelser om detaljerna

när tillstånd krävs utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet. Närmare föreskrifter om de tekniska detaljerna för ansökan om och beviljande av tillstånd kan meddelas genom beslut av Trafiksäkerhetsverket.

10 a §

Transport som resgoods

Genom förordning av kommunikationsministeriet utfärdas vid behov ämnesspecifika eller i övrigt detaljerade bestämmelser om begränsning av eller förbud mot passagerares och besättningsmedlemmars transport av farliga ämnen som resgoods, om förpackningen av ämnena och om andra tekniska detaljer. Beträffande fartygs- och lufttransporter utfärdas nödvändiga föreskrifter om frågor som avses i detta moment dock genom beslut av Trafiksäkerhetsverket. Verkets föreskrifter ska grunda sig på Europeiska unionens lagstiftning, ett internationellt avtal som är bindande för Finland eller en internationell rekommendation eller standard.

10 b §

Skyldighet att utse säkerhetsrådgivare

Säkerhetsrådgivaren ska inneha ett intyg över ett prov som mottagits av Trafiksäkerhetsverket och som visar att personen i fråga besitter tillräcklig sakkunskap om transport av farliga ämnen och de uppgifter som föreskrivits för rådgivaren.

11 §

Personalens allmänna behörighet

Alla som utför uppgifter i anslutning till transport eller tillfällig förvaring av farliga ämnen, såsom förpackning, sändning, skeppning, lastning, transporter eller lossning, ska för att garantera en säker transport ha den utbildning el-

ler behörighet av annat slag som behövs för uppgiften och genomgå kompletterande utbildning tillräckligt ofta.

Närmare bestämmelser om den utbildning och annan behörighet som behövs samt om dess uppläggning och innehåll utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av kommunikationsministeriet utfärdas vid behov närmare bestämmelser om det praktiska genomförandet av den utbildning och uppnåendet av den övriga behörighet som behövs för väg- och järnvägstransporter samt om andra tekniska detaljer. Genom beslut av Trafiksäkerhetsverket kan närmare föreskrifter meddelas om det praktiska genomförandet av den utbildning och övriga behörighet som behövs för fartygstransporter och för transporter och tillfällig förvaring av farliga ämnen på hamnområden samt om andra tekniska detaljer.

En arbetsgivare som utför uppgifter i anslutning till transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen ska försäkra sig om att arbetstagarna har utbildning eller annan behörighet enligt 1 mom. Arbetsgivaren och arbetstagaren ska ha uppgifter om denna utbildning och övriga behörighet. Uppgifterna om utbildning och annan behörighet ska på begäran uppvisas för den myndighet som övervakar transporter för att det ska kunna säkerställas att utbildningen och den övriga behörigheten är tillräckliga med beaktande av de uppgifter som personen utför.

I fråga om väg-, järnvägs- och lufttransport av farliga ämnen ska arbetsgivaren bevara de uppgifter om utbildningen som avses i 3 mom. i tre år efter den senast genomgångna godkända utbildningen.

11 a §

Särskilda bestämmelser om personalens behörighet i uppgifter som hänför sig till lufttransporter

Den utbildning som avses i 11 § 1 mom. och som ges den som utför lufttransporter eller personer som är anställda hos denna ska vara godkänd av Trafiksäkerhetsverket. Godkännandet utfärdas för viss tid. Utbildningen för andra som

utför i det momentet avsedda uppgifter i anslutning till lufttransporter ska regelbundet anmälas till Trafiksäkerhetsverket, som kan ställa villkor för att säkerställa att utbildningen är ändamålsenlig.

Det ska finnas ett detaljerat utbildningsprogram för den utbildning som avses i 1 mom. Undervisningspersonalen ska ha goda kunskaper om lufttransporter av farliga ämnen och tillräcklig undervisningsförmåga. Trafiksäkerhetsverket övervakar utbildningen. Verket kan ge utbildaren en skriftlig varning, om utbildningen inte sköts på behörigt sätt. Det kan också förbjuda att utbildning ges, om de missförhållanden som anges i den skriftliga varningen inte avhjälps inom skälig tid.

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om ansökan om godkännande av utbildning, anmälan om utbildning, anmälan om ändringar i utbildningen och utbildarens yrkesskicklighet. Genom beslut av Trafiksäkerhetsverket kan närmare föreskrifter meddelas om det praktiska genomförandet av utbildningen och om andra tekniska detaljer som gäller utbildningen och utbildarens yrkesskicklighet. Trafiksäkerhetsverkets beslut ska grunda sig på de tekniska bestämmelser om lufttransport av farliga ämnen som Internationella luftfartsorganisationen publicerar som standarder med stöd av konventionen angående internationell civil luftfart (FördrS 11/1949).

11 b §

Körtillstånd för vägtransport

Den utbildning som behövs för körtillstånd får ges endast av en av Trafiksäkerhetsverket godkänd sammanslutning som har en sakkunnig föreståndare som ansvarar för utbildningen, ett detaljerat utbildningsprogram, yrkeskunnig undervisningspersonal som är tillräcklig med beaktande av verksamhetens omfattning, ändamålsenliga lokaler samt det material och den utrustning som behövs för undervisningen. Utbildningstillståndet ges för viss tid. Trafiksäkerhetsverket kan ge innehavaren av utbildningstill-

stånd en anmärkning eller skriftlig varning, om tillståndshavaren inte uppfyller villkoren för beviljande av utbildningstillstånd eller utbildningen inte sköts på behörigt sätt. Verket kan också återkalla utbildningstillståndet, om de missförhållanden som anges i anmärkningen eller den skriftliga varningen inte avhjälps inom skälig tid. Utbildningstillståndet kan återkallas helt endast om missförhållandena är betydande.

11 c §

Dokument, utredningar och anmälningar i anslutning till transporter

De viktigaste uppgifterna om de farliga ämnen som transporteras ska för säkerställande av behörig hantering samt i händelse av olycksituationer eller tillbud finnas i transportmedlet. Genom förordning av kommunikationsministeriet kan bestämmelser utfärdas om ämnesspecifika eller andra detaljerade undantag från denna skyldighet, om det är fråga om små mängder farliga ämnen och transporten kan medföra endast obetydlig fara för människor, miljön eller egendom. I fråga om fartygs- och lufttransporter utfärdas de bestämmelser om detaljerade undantag som behövs dock genom beslut av Trafiksäkerhetsverket.

Genom förordning av kommunikationsministeriet utfärdas vid behov bestämmelser om de tekniska detaljerna i transportdokumenten och andra utredningar och anmälningar som avses i denna paragraf samt om förvarandet av dokumenten. I fråga om fartygs- och lufttransporter utfärdas de bestämmelser om tekniska detaljer som behövs dock genom beslut av Trafiksäkerhetsverket.

11 d §

Skyddsåtgärder och skyddsförpliktelser

Genom förordning av statsrådet utfärdas närmare bestämmelser om skyddsplaner och annat tryggnad av transport och tillfällig förvaring av

farliga ämnen. Genom förordning av kommunikationsministeriet utfärdas dock ämnesspecifika och övriga detaljerade bestämmelser om de ämnen vars transport förutsätter att de deltagande parterna utarbetar en skyddsplan och att transportmedlet säkras. Närmare bestämmelser om de tekniska detaljerna för skyddsåtgärder och skyddsförpliktelser enligt 5 mom. i fråga om fartygs- och lufttransporter kan vid behov utfärdas genom beslut av Trafiksäkerhetsverket.

12 §

Transport och tillfällig förvaring i transportkedjan

— — — — —
Om betydande mängder farliga ämnen transporteras via en hamn eller förvaras tillfälligt i hamnen, ska hamninnehavaren och den som utför lasthanteringstjänster i hamnen ha en uppdaterad säkerhetsutredning. Trafiksäkerhetsverket godkänner hamnarnas säkerhetsutredningar. Verket kan begränsa mängden farliga ämnen som tillfälligt får förvaras i hamnen och meddela andra för säkerheten nödvändiga begränsningar i fråga om tillfällig förvaring.

Ett järnvägsföretag ska ha en uppdaterad säkerhetsutredning för en bangård som utsetts av Trafiksäkerhetsverket och genom vilken betydande mängder farliga ämnen transporteras. Trafikverket sammanställer och kompletterar en säkerhetsutredning för hela bangården och ser till att de funktioner som beskrivs i säkerhetsutredningen bildar en fungerande helhet när det gäller säkerheten. Trafiksäkerhetsverket godkänner säkerhetsutredningen för hela bangården.

Säkerhetsutredningen ska innehålla en redogörelse för de åtgärder och förfaranden som säkerställer en säker transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen samt en intern räddningsplan. Den interna räddningsplanen ska innehålla en plan för de åtgärder som vidtas vid olyckor. Räddningsmyndigheterna, närings-, trafik- och miljöcentralen och tillsynsmyndigheterna ska ha tillgång till säkerhetsutredningen.

Genom förordning av statsrådet utfärdas vid behov närmare bestämmelser om farliga ämnen

och tillfällig förvaring av dessa, om förebyggande av olyckor, om transport på bangårdar, inom hamnområden, på flygplatser och i andra terminaler och om säkerhetsutredningen. Genom förordning av kommunikationsministeriet kan närmare bestämmelser utfärdas om det praktiska genomförandet och tekniska detaljer i fråga om dessa saker, såsom avskiljande av transportenheter och ämnesspecifika förfaranden. Närmare bestämmelser om det praktiska genomförandet i fråga om hamnar och flygplatser utfärdas dock vid behov av Trafiksäkerhetsverket.

13 a §

Förpackningars och tankars överensstämmelse med kraven

Förpackningar och tankar som används för transport eller tillfällig förvaring av farliga ämnen ska tillverkas, besiktas och användas så att de inte äventyrar någons hälsa, säkerhet eller egendom eller miljön. Förpackningar och tankar ska uppfylla kraven i denna lag och i bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den. Närmare föreskrifter om dessa krav utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet. Närmare bestämmelser om de tekniska krav som gäller förpackningar och tankar i fråga om fartygs- och lufttransporter utfärdas genom beslut av Trafiksäkerhetsverket.

14 a §

Allmänna transportbegränsningar

— — — — —
Genom förordning av kommunikationsministeriet föreskrivs det vid behov ämnesspecifikt eller i övrigt detaljerat om ämnen som avses i 1 mom. och som inte får transporteras, om ämnen som avses i 2 mom. och som kräver transportgodkännande eller dispens samt om de tekniska detaljerna för ansökan om godkännande eller dispens liksom även om andra tekniska detaljer om transportbegränsningar enligt 1 och 2 mom. I fråga om fartygs- och lufttransporter utfärdas ämnesspecifika eller i övrigt detaljerade bestäm-

melser dock genom beslut av Trafiksäkerhetsverket.

20 §

Sökande av rättelse

Rättelse i beslut som den som håller körtillståndsprov har fattat med stöd av denna lag eller en förordning som har utfärdats med stöd av den får yrkas hos Trafiksäkerhetsverket, om inte något annat bestäms på något annat ställe i lag. Rättelseyrkande ska framställas inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Till beslutet ska fogas anvisning om rättelseyrkande.

Rättelse i beslut som ett besiktningsställe har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande och TFÄ-besiktning eller som en beviljare av enskilt godkännande har fattat i ett ärende som gäller TFÄ-godkännande får yrkas hos Trafiksäkerhetsverket, om inte något annat bestäms på något annat ställe i lag. Rättelseyrkande ska framställas inom 30 dagar från delfåendet av beslutet. Till beslutet ska fogas anvisning om rättelseyrkande.

23 §

Utlämnande av sekretessbelagda uppgifter

Polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet kan be en annan stats behöriga myndighet vidta åtgärder som avses i artikel 7.2 andra stycket i det direktiv som avses i 2 mom. eller motsvarande åtgärder som baserar sig på ett internationellt avtal som är bindande för Finland.

23 a §

Undantag

Ministeriet kan i andra fall än de som avses i 1 och 2 mom. för att främja säkerheten vid transporter och på de villkor som det anser nödvändi-

ga vid behov bevilja undantag från de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av denna lag. I fråga om fartygs- och lufttransporter beviljas undantag dock av Trafiksäkerhetsverket.

23 b §

Myndigheternas rätt att få uppgifter

Ministeriet och Trafiksäkerhetsverket har rätt att för forskning och statistikföring som gäller riskhantering få uppgifter om de farliga ämnen som sänts, transporterats och tagits emot och om ämnenas transportrutter av dem som sänt, transporterat och tagit emot dem. Uppgifterna kan trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till räddnings- och trafikledsmyndigheterna för räddningsverksamhet och trafikledshållning.

24 §

Bemyndigande

Genom förordning av kommunikationsministeriet kan det vid behov utfärdas närmare bestämmelser om sådana tekniska detaljer i anslutning till transport och tillfällig förvaring av farliga ämnen som gäller klassificering, märkning, godkännande av tankar och förpackningar samt transport-, lastnings- och hanteringssäkerhet. I fråga om fartygs- och lufttransporter utfärdas de närmare bestämmelser som behövs om nämnda frågor dock genom beslut av Trafiksäkerhetsverket.

Denna lag träder i kraft den 20 .
De av Fordonsförvaltningscentralens eller Trafiksäkerhetsverkets bemyndiganden att bevilja TFÄ-godkännanden och utföra TFÄ-be-

RSv 174/2010 rd — RP 166/2010 rd

siktningar som är i kraft vid lagens ikraftträdande fortsätter att gälla.

Helsingfors den 10 november 2010
